

Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
MACIEJ SZPUNAR
esitatud 28. märtsil 2019¹

Kohtuasi C-172/18

**AMS Neve Ltd,
Barnett Waddingham Trustees,
Mark Crabtree
versus
Heritage Audio SL,
Pedro Rodríguez Arribas**

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division)
(apellatsioonikohus (Inglismaa ja Wales) (tsiviilosakond), Ühendkuningriik))

Eelotsusetaotlus – Euroopa Liidu kaubamärk – Kohtualluvus – Õigusrikkumise peale esitatud hagi –
Territoorium, kus rikkumine on toimunud või kus on rikkumise oht – Reklaam ja
müügipakkumised veebisaidil

I. Sissejuhatus

1. Käesoleva eelotsusetaotlusega palutakse sisuliselt Euroopa Kohtul võtta seisukoht küsimuses, kas ja kui see on nii, siis missugustel tingimustel võib määruse (EÜ) nr 207/2009² artikli 97 lõike 5 alusel esitada niisuguse väidetava õigusrikkumise toimepanija vastu, milleks on ELi kaubamärgiga identset tähist kandvate toodete veebisaidil reklaamimine ja müügiks pakkumine, hagi selle liikmesriigi kohtutele, mille territooriumil asuvad ettevõtjad ja tarbijad, kellele see veebisait on suunatud.

2. Pakun Euroopa Kohtule sisuliselt välja kesktee, mis on kooskõlas väljakutsetega, mis seonduvad määrusega nr 207/2009 kehtestatud ELi kaubamärkide süsteemi omadustega, ja kohandatud internetikaubanduse eripärale. Täpsemalt jõuan oma analüüsi tulemusena seisukohale, et just seetõttu, et veebisait on suunatud konkreetsetele liikmesriigi tarbijatele ja ettevõtjatele, allub asi selle määruse artikli 97 lõike 5 alusel ELi kaubamärkide kohtutele.

¹ Algkeel: prantsuse.

² Nõukogu 26. veebruari 2009. aasta määrus ühenduse kaubamärgi kohta (ELT 2009, L 78, lk 1).

II. Õiguslik raamistik

3. Eelotsusetaotluse esitanud kohus viitab oma eelotsusetaotluses esiteks määrusele nr 207/2009 (muudetud määrusega (EL) 2015/2424³) ja teiseks määrusele (EL) nr 1215/2012⁴, millega asendati määrus (EÜ) nr 44/2001⁵.

4. Põhikohtuasja apellandid esitasid oma hagid 15. oktoobril 2015 toime pandud õigusrikkumise peale. Kui määrus nr 1215/2012 oli kohaldatav alates 10. jaanuarist 2015, siis määrust 2015/2424 hakati põhimõtteliselt kohaldama alles alates 1. oktoobrist 2017. Seega viitan käesolevas ettepanekus määrustele nr 207/2009 ja nr 1215/2012. Lisaks ilmneb selle viimase määruse artiklist 80, et kõiki viiteid määrusele nr 44/2001 määruses nr 207/2009 tuleb mõista viidetena määrusele nr 1215/2012.

5. Määruse nr 207/2009 artikli 94 lõikes 1 ja lõike 2 punktis a on sätestatud:

„1. Kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse ELi kaubamärkide ja ELi kaubamärgi taotluste ning ELi kaubamärkide ja siseriiklike kaubamärkide põhjal algatatud samaaegsete ja üksteisele järgnevate kohtuasjade suhtes määrust [nr 1215/2012].

2. Artiklis 96 osutatud hagide ja nõuete menetlemisel:

a) ei kohaldata määruse [nr 1215/2012 artikleid 4 ja 6, artikli 7 punkte 1–3 ja punkti 5 ning artiklit 31];“.

6. Selle määruse artikli 95 lõikes 1 on nähtud ette:

„Liikmesriigid määravad oma territooriumil võimalikult väikese arvu siseriiklike esimese ja teise astme kohtuid, edaspidi „ELi kaubamärkide kohtud“, kes täidavad neile käesoleva määrusega pandud ülesandeid.“

7. Selle määruse artiklis 96 on sätestatud:

„ELi kaubamärkide kohtute ainupädevusse kuuluvad:

a) hagid seoses ELi kaubamärkide õiguste rikkumisega ja, kui need on siseriiklike õigusaktidega lubatud, hagid seoses õiguste rikkumise ohuga;

[...]“.

8. Selle määruse artikli 97 lõigetes 1 ja 5 on nähtud ette:

„1. Kui käesoleva määruse sätetest ning artikli 94 kohaselt kohaldatavate määruse [nr 1215/2012] sätetest ei tulene teisiti, alustatakse artiklis 96 osutatud hagide ja vastuhagide põhjal menetlust selle liikmesriigi kohtutes, kus on kostja alaline asukoht, või kui tema alaline asukoht ei ole liikmesriigis, selle liikmesriigi kohtus, kus on tema ettevõtte.

[...]

3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2015. aasta määrus, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 207/2009 ühenduse kaubamärgi kohta ja komisjoni määrust (EÜ) nr 2868/95 (millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 40/94 ühenduse kaubamärgi kohta) ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EÜ) nr 2869/95 siseturu harmoneerimisametile makstavate lõivude kohta (kaubamärgid ja tööstusdisainilahendused) (ELT 2015, L 341, lk 21).

4 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määrus kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (ELT 2012, L 351, lk 1).

5 Nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määrus kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (EÜT 2001, L 12, lk 1; ELT eriväljaanne 19/04, lk 42).

5. Artiklis 96 nimetatud hagide ja nõuete, välja arvatud ühenduse kaubamärgi õiguste rikkumise tuvastamise hagide põhjal võib menetluse algatada ka selle liikmesriigi kohtutes, kus rikkumine on toimunud või kus on rikkumise oht [...].“

9. Määruse nr 207/2009 artiklis 98 on sätestatud:

„1. Artikli 97 lõigete 1–4 kohaselt pädev ELi kaubamärkide kohus on pädev tegema otsuseid:

a) liikmesriigi territooriumil toime pandud rikkumiste või rikkumiste ohu kohta;

[...]

2. Artikli 97 lõike 5 kohaselt pädev [ELi] kaubamärkide kohus on pädev üksnes selle liikmesriigi territooriumil toime pandud toimingute või nende ohu osas, kus nimetatud kohus asub.“

III. Põhikohtuasi

10. AMS Neve Ltd on Ühendkuningriigis asutatud äriühing, mis toodab mitmesuguseid audioseadmeid ning müüb neid. Mark Crabtree on AMS Neve juhataja. M. Crabtreele kuulub koos Barnett Waddingham Trustees'iga (edaspidi „BW Trustees“), mis on samuti Ühendkuningriigis asutatud ettevõtja, ELi kaubamärk ja veel kaks riigisisest kaubamärki, mis on registreeritud Ühendkuningriigis. Kõigi nende kaubamärkide kõik õigused on litsentsi alusel antud üle AMS Nevele.

11. Heritage Audio SL on Hispaanias asutatud äriühing, mis turustab audioseadmeid. Pedro Rodríguez Arribas, kelle elukoht on Hispaanias, on Heritage Audio ainujuhataja.

12. AMS Neve, BW Trustees ja M. Crabtree (edaspidi „põhikohtuasja apellandid“) esitasid 15. oktoobril 2015 Heritage Audio ja P. Rodríguez Arribase vastu (edaspidi „põhikohtuasja vastustajad“) hagi Intellectual Property and Enterprise Courtile (intellektuaalomandi ja ettevõtluse kohus, Ühendkuningriik; edaspidi „IPEC“), väites, et on rikutud ELi kaubamärgist ja kahest Ühendkuningriigis registreeritud riigisisest kaubamärgist tulenevaid õigusi.

13. Põhikohtuasja apellandid heitsid selle menetluse raames põhikohtuasja vastustajatele ette seda, et viimased pakkusid tarbijatele Ühendkuningriigis müügiks järeletehtud AMS Neve tooteid tähistega, mis on identsed või sarnased kõnesoleva ELi kaubamärgi ja riigisiseste kaubamärkidega või mis viitasid neile. Põhikohtuasja apellandid tuginesid seejuures Heritage Audio veebisaidi ning Facebooki ja Twitteri kontode sisule, ühele arvele, mille Heritage Audio oli väljastanud ühele Ühendkuningriigis elavale eraõiguslikule isikule, e-kirjavahetusele Heritage Audio ja Ühendkuningriigis asuva kaupluse vahel, mis puudutas võimalikke audioseadmete tarneid, ning ühe põhikohtuasja apellantide ja põhikohtuasja vastustajate toodete Ühendkuningriigi edasimüüja SX Pro esindaja vahelise kõneluse sisule.

14. Mis puudutab Heritage Audio veebisaiti, siis põhikohtuasja apellandid esitasid ekraanikuva väljatrukid, mis näitavad, et müügiks pakuti audioseadmeid tähistega, mis olid identsed või sarnased kõnesoleva ELi kaubamärgiga. Nad juhtisid ka tähelepanu asjaolule, et selle saidi sisud koostati inglise keeles ning et selle ühes rubriigis „where to buy“ („kust osta“) on loetletud edasimüüjad erinevates riikides, sh SX Pro Ühendkuningriigis. Lisaks oli Heritage Audio sellel saidil avaldatud müügitingimuste kohaselt valmis täitma tellimusi, mis esitatakse ükskõik missuguses liidu liikmesriigis.

15. Põhikohtuasja vastustajad vaidlesid vastu väitele, et nad reklaamisid, pakkusid müügiks, müüsid või tarnisid mingeid tooteid Ühendkuningriigis, ning kinnitasid, et veebisaidi osad, millele põhikohtuasja apellandid viitasid, on „aegunud“.

16. IPEC tunnistas end seejärel pädevaks tegema otsust nõuete suhtes, mis puudutasid Ühendkuningriigis registreeritud riigisiseseid kaubamärke. See kohus tuvastas, et kuigi põhikohtuasja vastustajad olid asutatud Hispaanias, võib nende peale hagi määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 2 alusel esitada selle koha kohtutele, kus kahju tekitanud juhtum nende õigusrikkumiste tõttu aset leidis, ning kõnesolevate riigisiseste intellektuaalomandi õiguste osas, et koht, kus kahju tekitanud juhtum toimus, on koht, kus eksisteerivad need õigused.

17. IPEC tuvastas, et ta ei ole aga pädev tegema otsust ELi kaubamärgist tulenevate õiguste rikkumise tõttu esitatud nõude kohta. Heritage Audio veebisaidi ja põhikohtuasja apellantide viidatud määruse nr 1215/2012 artikli 97 lõike 5 kohta tuvastas IPEC, et ainult selle liikmesriigi kohtud, mille territooriumil astusid põhikohtuasja vastustajad samme selleks, et veebisaidil oleksid kõnesolevad tähised, või tegid vastavad otsused, on pädevad ELi kaubamärgist tulenevate õiguste rikkumise peale esitatud nõudeid arutama.

18. Põhikohtuasja apellandid esitasid IPEC otsuse peale Court of Appealile (England & Wales) (Civil Division) (apellatsioonikohus (Inglismaa ja Wales) (tsiviilosakond), Ühendkuningriik) appellatsioonkaebuse.

IV. Eelotsuse küsimused ja menetlus Euroopa Kohtus

19. Selles olukorras otsustas Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (apellatsioonikohus (Inglismaa ja Wales) (tsiviilosakond), Ühendkuningriik) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„Kas olukorras, kus ettevõtja asutamis- ja tegevuskoht on liikmesriigis A, kus see ettevõtja on võtnud meetmed, et reklaamida ja pakkuda liikmesriigi B kauplejatele ja tarbijatele suunatud veebisaidil müügiks tooteid tähisega, mis on identne ELi kaubamärgiga:

- i) on liikmesriigi B ELi kaubamärgikohus pädev menetlema ELi kaubamärgist tulenevate õiguste rikkumist seoses toodete reklaamimisega ja müügiks pakkumisega selles liikmesriigis?
- ii) kui vastus sellele küsimusele on eitav, siis milliseid muid kriteeriume peab see ELi kaubamärgikohus sellises olukorras oma pädevuse üle otsustamisel arvesse võtma?
- iii) kuivõrd ELi kaubamärgikohus peab küsimusele ii vastamiseks kindlaks määrama, kas ettevõtja on liikmesriigis B astunud aktiivseid samme, siis milliste kriteeriumide alusel tuleb otsustada, et ettevõtja on selliseid aktiivseid samme astunud?“

20. Kirjalikud seisukohad esitasid põhikohtuasja pooled, Saksamaa valitsus ja Euroopa Komisjon. Põhikohtuasja pooled ja komisjon osalesid kohtuistungil, mis toimus 17. jaanuaril 2019.

V. Õiguslik analüüs

21. Oma esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas asjaolust, et kostja, kelle asutamis- ja tegevuskoht on liikmesriigis A, on astunud samme selle liikmesriigi territooriumil, et reklaamida või pakkuda müügiks tooteid, mis kannavad ELi kaubamärgiga identset tähist, veebisaidi kaudu, mis on üheaegselt suunatud nii liikmesriigi B ettevõtjatele kui ka tarbijatele, piisab selle tuvastamiseks, et liikmesriigi B kohtud on pädevad tegema otsust määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 alusel õigusrikkumise peale esitatud hagi kohta. Oma teise ja kolmanda küsimusega – mis on esitatud juhuks, kui vastus esimesele küsimusele on eitav – soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, missugused kriteeriumid võimaldavad tuvastada eespool kirjeldatud olukorras, et asi allub

liikmesriigi B kohtutele. Ma analüüsin neid kolme küsimust koos. Minu esimese küsimuse analüüsis ilmneb, et ilma muude toetavate asjaoludeta ei piisa kriteeriumidest, mida eelotsusetaotluse esitanud kohus selles küsimuses nimetab, et tuvastada kohtualluvus vastavalt määruse nr 207/2009 artikli 97 lõikele 5.

22. Eelotsusetaotlusest ilmneb, et eelotsusetaotluse esitanud kohtul on peamiselt kahtlusi küsimuses, kas IPEC toimis õigesti, kui kandis teatavad kohtuotsustes Coty Germany⁶ ja Wintersteiger⁷ esitatud kaalutlused oma otsuses üle käsitletavale olukorrale.

23. Eelotsusetaotluse esitanud kohus nõustub, et Euroopa Kohtu praktikast ilmneb, et määruse nr 207/2009 artikli 97 lõikes 5 silmas peetud asukoht on rikkumise toimepanija aktiivse tegevuse toimumise paik. Seega ei sea eelotsusetaotluse esitanud kohus kahtluse alla ei kaalutlusi, mille Euroopa Kohus kohtuotsuses Coty Germany⁸ esitas, ega seisukohta, et need on ülekantavad niisuguste asjaoludele nagu käsitletaval juhul. Küll aga väidab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et – nagu ilmneb eelkõige kohtuotsustest Pammer ja Hotel Alpenhof⁹ ning L'Oréal jt¹⁰ – see, kui veebikeskkonnas pakutakse liikmesriigi tarbijatele suunatud saidil müügiks tooteid, millel on ELi kaubamärgiga identne või sarnane tähis, kujutab endast tähise kasutamist selles liikmesriigis määruse nr 207/2009 artikli 9 tähenduses ning aktiivset tegevust selle määruse artikli 97 lõike 5 tähenduses.

24. Lisaks märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et Bundesgerichtshof (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim üldkohus) otsustas hiljutises kohtuotsuses¹¹, et määruse (EÜ) nr 864/2007¹² tõlgendus, mille Euroopa Kohus esitas kohtuotsuses Nintendo¹³, on määruse nr 207/2009 artikli 97 lõikele 5 ülekantav. Eelotsusetaotluse esitanud kohtul on aga ka kahtlusi, kas selles kohtuotsuses esitatud kaalutlused on põhikohtuasja faktilistele asjaoludele üle kantavad.

25. Vaidlus poolte vahel keskendub eespool viidatud kohtuotsustes esitatud kaalutluste käsitletava juhtumi faktiliste asjaoludele kohaldamisele. Põhikohtuasja apellandid ja Saksamaa valitsus on arvamisel, et esimesele küsimusele tuleb vastata jaatavalt, samas kui põhikohtuasja vastustajad ja komisjon – kes pooldavad määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 tõlgendamist kohtuotsustest Nintendo¹⁴ ja Wintersteiger¹⁵ lähtudes – arvavad, et asjaolu, et reklaam ja müügipakkumine on veebisaidi abil suunatud teatava liikmesriigi ettevõtjatele ja tarbijatele, ei õigusta iseenesest seda, et asi aluks määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 alusel selle liikmesriigi kohtutele.

26. Võttes arvesse eelotsusetaotluse esitanud kohtu kahtlusi ja poolte argumente, esitan oma analüüsi alustuseks mõned üldised kaalutlused määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 ning selle sõnasõnalise, süsteemi arvestava ja teleoloogilise tõlgenduse kohta. Seejärel vastan nende üldiste kaalutluste põhjal küsimusele, kas selle õigusnormi tõlgendamisel tuleb juhinduda kohtuotsusest Nintendo¹⁶. Siis vastan samalaadsele küsimusele, mis puudutab kohtuotsust Wintersteiger¹⁷. Lõpuks pakun seda arvesse võttes, et nendele kahele küsimusele tuleb vastata eitavalt, välja selle määruse artikli 97 lõikes 5 ette nähtud seose tõlgenduse, mis on omane määrusele nr 207/2009.

6 5. juuni 2014. aasta kohtuotsus (C-360/12, EU:C:2014:1318).

7 19. aprilli 2012. aasta kohtuotsus (C-523/10, EU:C:2012:220).

8 5. juuni 2014. aasta kohtuotsus (C-360/12, EU:C:2014:1318).

9 7. detsembri 2010. aasta kohtuotsus (C-585/08 ja C-144/09, EU:C:2010:740).

10 12. juuli 2011. aasta kohtuotsus (C-324/09, EU:C:2011:474).

11 9. novembri 2017. aasta kohtuotsus, nn kohtuotsus „Parfummarken“ (BGH IZR 164/16).

12 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrus lepinguväliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta (Rooma II) (ELT 2007, L 199, lk 40).

13 27. septembri 2017. aasta kohtuotsus (C-24/16 ja C-25/16, EU:C:2017:724).

14 27. septembri 2017. aasta kohtuotsus (C-24/16 ja C-25/16, EU:C:2017:724).

15 19. aprilli 2012. aasta kohtuotsus (C-523/10, EU:C:2012:220).

16 27. septembri 2017. aasta kohtuotsus (C-24/16 ja C-25/16, EU:C:2017:724).

17 19. aprilli 2012. aasta kohtuotsus (C-523/10, EU:C:2012:220).

A. Üldised kaalutlused

1. Määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 roll selles määruses sätestatud kohtualluvuseeskirjade süsteemis

27. ELi kaubamärkide valdkonnas on mitut liiki kohtuvaidlusi, nagu näitab eelkõige määruse nr 207/2009 artikkel 96. Käesolev eelotsusetaotlus puudutab siiski ainult õigusrikkumise peale esitatud hagisid, millega kaubamärgiomanik palub reageerida sellele, et kolmas isik on kasutanud ilma tema nõusolekuta tema kaubamärgiga identset või sarnast tähist toodete või teenuste puhul, mis on identsed või sarnased nendega, millega seoses on see kaubamärk registreeritud.

28. Õigusrikkumise peale esitatud hagide kohta ilmneb määruses nr 207/2009 sätestatud kohtualluvuseeskirjadest, et liidu seadusandja on otsustanud osaliselt kõrvale kalduda määrusega nr 1215/2012 kehtestatud kohtualluvuseeskirjadest, kuid need on täielikult kohaldatavad siis, kui tegemist on riigisiseseid kaubamärke puudutavate hagidega.

29. Seda tehes nägi liidu seadusandja määruse nr 207/2009 artikli 97 lõigetes 1–3 ette terve rea seoseid, millest esimene on kostja asukoht liidus ja teine kostja ettevõtte liidus. Juhuks kui kostjal ei ole ei asukohta ega ettevõtet liidu territooriumil, on määruse nr 207/2009 ette nähtud kohtualluvus *forum actoris* ning kolmas ja neljas seos selles pingereas on vastavalt hageja asukoht liidu territooriumil ja tema ettevõtte asukoht sellel territooriumil. Lõpuks tuleb viimase abinõuna hagi õigusrikkumise peale esitada selle liikmesriigi kohtule, kus on Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ameti EUIPO asukoht.¹⁸

30. Seega, isegi juhul, kui ei kaubamärgi omaniku ega väidetava rikkumise toimepanija asukoht ei ole liidu territooriumil, võib selle rikkumise toimepanija vastu esitada hagi määruse nr 207/2009 artikli 97 lõigete 1–3 alusel liikmesriigi kohtutele, kuid mõistagi tingimusel, et see määrus on kohaldatav ja etteheidetavad faktilised asjaolud kujutavad endast õigusrikkumist, mis jääb selle määruse kohaldamisalasse.

31. Lisaks võib määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 kohaselt õigusrikkumise peale hagi esitada ka selle liikmesriigi kohtule, kus rikkumine on toime pandud või kus on rikkumise oht. Seega on *rikkumise koha kui seose* läbi selles õigusnormis õigusrikkumiste peale hagi esitamiseks ette nähtud *alternatiivne kohtualluvus*. Seevastu hagi, milles palutakse tuvastada, et rikkumist ei ole toime pandud, ei kuulu siiski selle sätte kohaldamisalasse.

32. Lisaks määrab määruse nr 207/2009 artikli 97 lõikes 5 sätestatud kohtualluvuseeskiri – erinevalt selle määruse artikli 97 lõigetes 1–4 ette nähtud kohtualluvuseeskirjadest – kohtualluvuse kindlaks, nagu ilmneb selle määruse artikli 98 lõikest 2, ainult rikkumiste puhul, mis on toimunud või võivad toimuda selle liikmesriigi territooriumil, kus asub kohus, kelle poole on pöördutud.

2. Määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 sõnasõnaline tõlgendus

33. Nagu näitab pooltevaheline arutelu, võimaldab määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 sõnasõnaline tõlgendus ainult tuvastada, et selles sättes ette nähtud seos, st rikkumise toimumise koht, puudutab rikkumise toimepanija aktiivset tegevust. Seega ilmneb selle sätte tõlgendusest, et selle kohaselt allub asi selle liikmesriigi kaubamärkide kohtutele, kus kostja väidetava õigusvastase teo toime pani.

¹⁸ Veelgi enam, määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 4 kohaselt võivad pooled nendest kohtualluvuseeskirjadest kõrvale kalduda omavahelise kokkuleppega või juhul, kui kostja ilmub mõnesse teise ELi kaubamärkide kohtusse.

34. Niisugusele järeldusele jõudis Euroopa Kohus kohtuotsuses *Coty Germany*¹⁹. Meenutan, et Euroopa Kohus leidis selles kohtuotsuses, et määruse nr 207/2009 artikli 97 lõikega 5 soovis liidu seadusandja teha erandi määruse nr 1215/2012 artikli 7 punktis 2 ette nähtud kohtualluvuseeskirjast, mis annab kohtuotsuse Bier²⁰ eeskujul kohtualluvuse korruga nii põhjuseks oleva sündmuse toimumise koha kohtutele (*Handlungsort* Saksamaa õigusteoorias) kui ka kahju tekkimise koha kohtutele (*Erfolgsort* Saksamaa õigusteoorias). Euroopa Kohus järeldas seega, et määruse nr 207/2009 artikli 97 lõikes 5 ette nähtud seos, milleks on rikkumise toimumise koht, ei tähenda mitte selle liikmesriigi territooriumi, kus avalduvad väidetava rikkumise tagajärjed, vaid selle liikmesriigi territooriumi, kus selle rikkumiseni viinud sündmus toimus või võib toimuda.²¹

35. Peale selle ei võimalda määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 sõnasõnaline tõlgendus teha otsust küsimuses, kus asub rikkumise toimepanemise koht, kui see rikkumine pannakse toime interneti vahendusel. Seega tuleb eelotsuse küsimusi analüüsida muude tõlgendamismeetodite abil.²²

3. Süsteemi arvestav ja teleoloogiline tõlgendus

36. Kohe alguses tuleb märkida, et määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 sõnastus vastab osas, milles see õigusnorm puudutab territooriumi, *kus rikkumine on toimunud või kus on rikkumise oht*, selle määruse artikli 98 lõike 2 sõnastusele, mis puudutab *ükskõik missuguse liikmesriigi territooriumil toime pandud toiminguid või nende ohtu*. Need õigusnormid koostoimes näevad selle liikmesriigi kohtute kasuks, kus rikkumine on toime pandud või on rikkumise oht, ette kohtualluvuse, mis on piiratud selle liikmesriigi territooriumiga, mille kohtud need on.²³

37. Määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 ja artikli 98 lõike 2 omavahelise seose tõttu on ilmne, et neid õigusnorme tuleb tõlgendada omavahelises kooskõlas vähemalt osas, milles need puudutavad *toime pandud rikkumist või rikkumise ohtu*.

38. Määruse nr 207/2009 artikli 98 lõige 2 ei puuduta rikkumise peale esitatud hagide lahendamiseks pädevate kohtute kindlaksmääramise probleeme. See õigusnorm määrab kindlaks selle määruse artikli 97 lõikes 5 nimetatud ELi kaubamärkide kohtute pädevuse territoriaalse ulatuse.²⁴ Määruse nr 207/2009 artikli 98 lõikes 2 ja artikli 97 lõikes 5 on siiski silmas peetud samas kohas toime pandud samu *tegusid* (või nende ohtu).

19 5. juuni 2014. aasta kohtuotsus (C-360/12, EU:C:2014:1318, punktid 34 ja 37).

20 30. novembri 1976. aasta kohtuotsus (21/76, EU:C:1976:166).

21 5. juuni 2014. aasta kohtuotsus *Coty Germany* (C-360/12, EU:C:2014:1318, punkt 34).

22 See näitab – nagu ma märkisin juba hoopis teises kontekstis, st maksude valdkonnas – minu ettepanekus kohtuasjas *Geelen* (C-568/17, EU:C:2019:109, punktid 17 ja 28), et mis puudutab veebikeskkonda, siis teatava sündmuse toimumise kohta puudutava õigusnormi sõnasõnaline tõlgendus ei suuda teataval juhtudel rahuldavat tulemust tagada.

23 18. mai 2017. aasta kohtuotsus *Hummel Holding* (C-617/15, EU:C:2017:390, punkt 33).

24 Mõiste „kohtualluvuse territoriaalne ulatus“ kohta kaubamärkide valdkonnas vt Larsen, T. B., „The extent of jurisdiction under the forum delicti rule in European trademark litigation“, *Journal of Private International Law*, 2018, 14.(3) kd, lk 555. Lisaks tuleb selles kontekstis märkida, et esiteks pädevate kohtute nimetamise ja teiseks nende pädevuse ulatuse kindlaksmääramise küsimusi tuleb eristada nende kohtute otsuste territoriaalse mõju küsimusest. Niisugune vahetegemine ilmneb ka Euroopa Kohtu kaalutlustest 18. mai 2017. aasta kohtuotsuses *Hummel Holding* (C-617/15, EU:C:2017:390). Esiteks täpsustas Euroopa Kohus selle kohtuotsuse punktis 33, et määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 alusel pädeval kohtul on määruse nr 207/2009 artikli 98 alusel üksnes asjaomase liikmesriigi territooriumiga piirduv pädevus. Teiseks leidis Euroopa Kohus selle kohtuotsuse punktis 36, et määruse nr 207/2009 artikli 97 alusel pädevate kohtute otsused jõustuvad kogu liidus ja hõlmavad kogu liidu territooriumi.

39. Seejärel tuleb märkida, et määruse nr 207/2009 artikli 98 lõike 1 punkt a, milles on viidatud selle määruse artikli 97 lõigetele 1–4, puudutab samuti *toime pandud rikkumisi või rikkumiste ohtu*. Nende õigusnormide koostoimes tõlgendamisel ilmneb, et kui kohus, kelle poole on pöördutud, teeb ELi kaubamärkide kohtuna otsuse määruse nr 207/2009 artikli 97 lõigete 1–4 alusel esitatud hagi kohta, on see kohus vastavalt selle määruse artikli 98 lõikele 1 pädev uurima toime pandud rikkumisi või rikkumiste ohtu kõigi liikmesriikide territooriumil.²⁵

40. Miski ei näita, et viidet *toime pandud toimingutele või nende ohule* määruse nr 207/2009 artikli 98 lõikes 2 tuleb mõista teisiti kui viidet selle määruse artikli 98 lõike 1 punktis a, tõlgendatuna koostoimes selle määruse artikli 97 lõikega 5.

41. Ainus erinevus nendes eespool viidatud õigusnormides esinevates viidetes seisneb selles, et määruse nr 207/2009 artikli 98 lõike 1 punkt a puudutab *ükskõik missuguse liikmesriigi*, st liidu territooriumil toime pandud rikkumisi (või nende ohtu), samas kui selle määruse artikli 98 lõige 2 puudutab *ühe liikmesriigi* territooriumil toime pandud toiminguid või nende ohtu – liikmesriik, mille kohtu poole on selle määruse artikli 97 lõike 5 alusel pöördutud. See ei tulene aga mitte erinevustest rikkumise koha kindlaksmääramises, vaid erinevustest asjaomaste kohtute pädevuse ulatuses. Tegemist on ikka sama laadi *faktiliste asjaoludega*, mille asetleidmise kohta tuleb hinnata samamoodi.

4. Sissejuhatavad märkused

42. Eelnevatest kaalutlustest tuleneb esiteks, et koht, kus need teod toime pandi, tuleb tuvastada samamoodi, ükskõik kas tegemist on määruse nr 207/2009 artikli 98 lõikega 2, tõlgendatuna koostoimes selle määruse artikli 97 lõikega 5, või selle määruse artikli 98 lõike 1 punktiga a.

43. Teiseks annavad määruse nr 207/2009 artikli 97 lõiked 1–4 kohtutele üldise kohtualluvuse, mis hõlmab liidu territooriumil toime pandud rikkumisi või rikkumiste ohtu. Seega kui rikkumine pannakse toime väljaspool liitu, ei saa ELi kaubamärkide kohtud oma üldise kohtualluvuse ulatuse piiride tõttu selle rikkumise kohta otsust teha, kusjuures see piirang tuleneb määruse nr 207/2009 artikli 98 lõikest 1.²⁶

44. Kolmandaks tuleb määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 tõlgendamisel arvesse võtta, et ELi kaubamärkide kohtutele kuuluva üldise kohtualluvuse ulatus on piiratud. Selle määruse artikli 98 lõike 1 punkti a kohaselt määratakse nendele kohtutele kuuluva üldise kohtualluvuse ulatus kindlaks *rikkumise koha väljaselgitamise* abil. Pädevate kohtute kindlaksmääramine määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 alusel toimub samalaadse kriteeriumi abil, nimelt seose abil, milleks on *rikkumise koht*. Määruse nr 207/2009 artikli 98 lõike 1 punktis a ja selle artikli 97 lõikes 5 nimetatud rikkumiste toimumise koha kindlaksmääramine käib samuti. Järelikult võib see, kuidas tõlgendatakse seost, milleks on rikkumise toimumise koht määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 tähenduses, mõjutada ELi kaubamärkide kohtutele kuuluvat üldist kohtualluvust.

25 22. septembri 2016. aasta kohtuotsus *combit Software* (C-223/15, EU:C:2016:719, punkt 24). Vt ka 12. aprilli 2011. aasta kohtuotsus *DHL Express France* (C-235/09, EU:C:2011:238, punkt 37). Vt ka Stone, P., *EU Private International Law*, Edward Elgar, Cheltenham, Northampton, 2014, lk 163.

26 Vt 12. aprilli 2011. aasta kohtuotsus *DHL Express France* (C-235/09, EU:C:2011:238, punkt 38), milles Euroopa Kohus leidis, et kohus, kelle poole on pöördutud 20. detsembri 1993. aasta määruses nr 40/94 sätestatud eeskirjade alusel – mis vastavad määruse nr 207/2009 artikli 97 lõigetele 1–4 sätestatule –, on pädev tegema otsuseid ühe või mitme liikmesriigi või ka kõikide liikmesriikide territooriumil toime pandud rikkumiste või seal esineva rikkumiste ohu kohta ning järelikult võib tema pädevus hõlmata kogu liidu territooriumi. Ma järeldan sellest kaalutlusest, et niisugune kohus ei ole vastupidi pädev tegema otsust väljaspool liitu toime pandud rikkumiste kohta. Vt selle kohta Fawcett, J. J., Torremans, P., *Intellectual Property and Private International Law*, Oxford University Press, Oxford, 2011, lk 415, punkt 8.31, ja Ubertaini, B., *Exclusive Jurisdiction in Intellectual Property*, Mohr Siebeck, Tübingen, 2012, lk 74.

B. Kohtuotsused Nintendo ja Wintersteiger

45. Mis puudutab määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 tähenduses mõistetud rikkumise toimumise koha kindlaksmääramist niisugustel asjaoludel nagu põhikohtuasjas, siis põhikohtuasja vastustajad ja komisjon teevad ettepaneku järgida järeldust, millele Euroopa Kohus jõudis kohtuasjas Nintendo²⁷ seoses määruse nr 864/2007 artikli 8 lõikega 2.

46. Lisaks arvavad need pooled, et määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 tõlgendamisel tuleb järgida ka järeldust, millele Euroopa Kohus jõudis kohtuotsuses Wintersteiger²⁸, mis puudutab määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 2 ja kohtualluvust põhjuseks oleva sündmuse toimumise koha põhjal (*Handlungsort*).

47. Minu arvates on need ettepanekud vaieldavad vähemalt kolmest aspektist: esiteks nende mõju poolest, mida need avaldavad ELi kaubamärkide kohtutele kuuluva üldise kohtualluvuse ulatusele; teiseks määruse nr 207/2009 artikli 97 lõikes 5 ette nähtud seose alternatiivsuse seisukohast ning kolmandaks mis puudutab asjaolu, et nimetatud seos – mis on sellele määrusele iseloomulik – on määrustes nr 864/2007 ja 1215/2012 käsitletud seostest sõltumatu.

1. Mõju üldise kohtualluvuse ulatusele

48. Meenutan, et kohtuotsuses Nintendo²⁹ otsustas Euroopa kohus, et määruse nr 864/2007 artikli 8 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et mõistega „rii[k], kus rikkumine toime pandi“ peetakse silmas selle paiga riiki, kus kahju põhjustanud sündmus aset leidis. Seejärel leidis Euroopa Kohus, et toimingu korral, millega ettevõtja kasutab e-kaubandust, pakkudes oma veebisaidil, mis on suunatud mitmes liikmesriigis elavatele tarbijatele, müügiks ühenduse disainilahendustest tulenevaid õigusi rikkuvaid tooteid, on paigaks, kus kahju põhjustanud sündmus aset leidis, määruse nr 864/2007 artikli 8 lõike 2 tähenduses see paik, kus ettevõtja endale kuuluval veebisaidil pakkumuse veebis avaldamise protsessi algatas.³⁰

49. Lisaks otsustas Euroopa Kohus kohtuotsuses Wintersteiger³¹, et vaidluse, mis puudutab liikmesriigis registreeritud kaubamärgist tulenevate õiguste rikkumist seeläbi, et reklaamija kasutab selle kaubamärgiga identset märksõna muu liikmesriigi tippdomeeni all tegutseva otsingumootori veebisaidil, võib määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 2 alusel lahendamiseks esitada kas selle liikmesriigi kohtutele, kus kaubamärk on registreeritud (kohtualluvus kahju tekkimise koha põhjal, *Erfolgsort*), või selle liikmesriigi kohtutele, kus otsustati käivitada reklaami kuvamise tehniline protsess, tingimusel et tegemist on kindla ja kindlaks tehtava kohaga (kohtualluvus põhjuseks oleva sündmuse koha põhjal, *Handlungsort*).

50. Selles küsimuses tuleb võtta arvesse tõika, et olenemata käsitletava juhtumi konkreetsetest asjaoludest mõjutab käesolevas kohtuasjas valitav määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 tõlgendus kahtlemata oluliselt ELi kaubamärkide kohtute praktikat, mis puudutab selle määruse kohaldamist teistes olukordades. Et selles määruses sätestatud kohtualluvuseeskirju kohaldatakse ka juhul, kui ei kaubamärgi omaniku ega väidetava rikkumise toimepanija asukoht ei ole liikmesriikide territooriumil, tuleb selle sätte tõlgendamisel arvesse võtta ka olukordi, kus ELi kaubamärke rikkumine pannakse toime kolmandates riikides.

27 27. septembri 2017. aasta kohtuotsus (C-24/16 ja C-25/16, EU:C:2017:724).

28 19. aprilli 2012. aasta kohtuotsus (C-523/10, EU:C:2012:220).

29 27. septembri 2017. aasta kohtuotsus (C-24/16 ja C-25/16, EU:C:2017:724, punkt 98).

30 27. septembri 2017. aasta kohtuotsus Nintendo (C-24/16 ja C-25/16, EU:C:2017:724, punkt 108).

31 19. aprilli 2012. aasta kohtuotsus (C-523/10, EU:C:2012:220).

51. Kui Euroopa Kohus peaks otsustama, et kahes eespool viidatud kohtuotsuses valitud lahendus sobib ka määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 kontekstis, tähendab see, et niisuguses hüpoteetilises olukorras, kus kolmas isik, kes kasutas liidus registreeritud kaubamärgiga identset või sarnast tähist internetis kuvatavas müügipakkumises või reklaamis, mis on suunatud tarbijatele liidus, asub kolmandas riigis ja tema kasutatav veebisaidiserver asub ka niisuguses riigis, loetakse rikkumist määruses nr 207/2009 sätestatud kohtualluvuseeskirjade kohaldamisel toimepanduks väljaspool liidu territooriumi.

52. Lisaks sellele, et määruse nr 207/2009 artikli 97 lõikes 5 silmas peetud kohtud ei ole pädevad rikkumise peale esitatud hagi lahendama, ei saa niisuguse hagi kohta otsust teha ka määruse artikli 97 lõigetes 1–4 silmas peetud kohtud. Meenutan, et määruse nr 207/2009 artikli 97 lõigetes 1–4 silmas peetud ELi kaubamärkide kohtutele kuuluv üldine kohtualluvus hõlmab liikmesriikide territooriumil toime pandud rikkumisi või rikkumiste ohtu. Seega ei ole eelmises punktis kirjeldatud olukorras niisuguse rikkumise peale esitatud hagi kohta pädevad otsust tegema isegi selle liikmesriigi kohtud, kus on EUIPO asukoht.

53. Kohtuotsusest L'Oréal jt³² võib aga järeldada, et niisuguses olukorras kohaldatakse määrust nr 207/2009 ja ELi kaubamärgi omanik võib olla niisuguse internetis kuvatava müügipakkumise või reklaami vastu, mis on suunatud liidu territooriumil asuvatele tarbijatele. On paradoksaalne, et määrus nr 207/2009 annab ELi kaubamärgi omanikule sellise takistamise õiguse, kuid selles määruses sätestatud kohtualluvuseeskirju ei kohaldata. Niisugune tulemus on seda ebaloogilisem, et erinevalt määruses nr 1215/2012 sätestatud kohtualluvuseeskirjadest on määruses nr 207/2009 sätestatud eeskirjad mõeldud selleks, et neid kohaldataks ka juhtudel, mil ei hageja ega kostja asukoht ei ole liidu territooriumil. Tegelikult ilmneb kohtuotsusest Hummel Holding³³ selgelt, et määruse nr 207/2009 artikkel 97 tagab *kohtualluvuse liidus kõikide kaubamärgist tulenevate õiguste rikkumisi puudutavate vaidluste puhul*.

54. Seega kahjustab määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 tõlgendamine samas vaimus kohtuotsustega Nintendo³⁴ ja Wintersteiger³⁵ minu arvates kõikide selle määruse artiklis 97 sätestatud kohtualluvuseeskirjade kasulikku mõju.

2. Alternatiivne kohtualluvus rikkumise kohale

55. Mu tähelepanu köidab põhikohtuasja apellantide ja Saksamaa valitsuse argument, et üldiselt langeb rikkumiseni viinud esialgse teo toimepanemise koht kohtuotsuste Nintendo³⁶ ja Wintersteiger³⁷ tähenduses kokku selle rikkumise toimepanija asukohaga. Järelikult ei saa tõlgendus, mille kohaselt tuleb rikkumise toimumise koha all määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 tähenduses mõista eranditult rikkumiseni viinud esialgse teo toimepanemise kohta, enamikul juhtudest pakkuda hagejale alternatiivset kohtualluvust.

56. Kohtuotsuses Bier³⁸ on Euroopa Kohus juba selgitanud, et eesmärgiga kaitsta alternatiivse kohtualluvuseeskirja kasulikku mõju II astme kuritegude ja nendelaadsete tegude alal Brüsseli süsteemis³⁹, tuleb seda eeskirja tõlgendada nii, et hagejal oleks tõesti valik.

32 12. juuli 2011. aasta kohtuotsus (C-324/09, EU:C:2011:474).

33 18. mai 2017. aasta kohtuotsus (C-617/15, EU:C:2017:390, punkt 33).

34 27. septembri 2017. aasta kohtuotsus (C-24/16 ja C-25/16, EU:C:2017:724).

35 19. aprilli 2012. aasta kohtuotsus (C-523/10, EU:C:2012:220).

36 27. septembri 2017. aasta kohtuotsus (C-24/16 ja C-25/16, EU:C:2017:724).

37 19. aprilli 2012. aasta kohtuotsus (C-523/10, EU:C:2012:220).

38 30. novembri 1976. aasta kohtuotsus (21/76, EU:C:1976:166, punkt 20).

39 Mille moodustavad määrused nr 1215/2012 ja nr 44/2001 ning 27. septembri 1968. aasta konventsioon kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (EÜT 1972, L 299, lk 32).

57. Võib muidugi väita, et erinevalt sellesse süsteemi kuuluvatest kohtualluvuseeskirjadest soovis liidu seadusandja määruses nr 207/2009 sätestatud kohtualluvuseeskirjadega piirata nende kohtute arvu, kellele kaubamärkide omanikud saavad rikkumise peale hagi esitada.⁴⁰ Liidu seadusandja tõrksust tagada palju võimalikke kohtuid näitab eelkõige määruse nr 207/2009 artikli 94 lõike 1 sõnastus, milles on välistatud, et rikkumiste valdkonnas kohaldatakse muu hulgas määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkte 1–3 ja 5, mis kõik tagavad hagejale alternatiivse kohtualluvuse. Liidu seadusandja niisugust lähenemist peegeldavad määruse nr 207/2009 artikli 97 lõiked 1–4. Selle määruse artikli 97 lõikes 5 on siiski sõnaselgelt hagejale ette nähtud *alternatiivne kohtualluvus* ja seepärast ei saa asuda seisukohale, et see viimane säte peegeldab sellist lähenemist.

58. Lisaks piiraks see, kui järgitakse määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 tõlgendust, mille on esitanud põhikohtuasja vastustajad ja komisjon, märgatavalt selle sätte praktilist tähtsust.⁴¹ Mulle näib, et selle sätte üks väheseid kasulikke kohaldamisi oleks juhtum, mil kostja vastu, kelle asukoht on liidu territooriumil, esitatakse hagi selle liikmesriigi kohtutele, mille territooriumil on tema ettevõtte. Määruses nr 207/2009 ei ole sätestatud samasugust kohtualluvuseeskirja, nagu on nähtud ette määruse nr 1215/2012 artikli 7 lõikes 5⁴², ning vastavalt määruse nr 207/2009 artikli 97 lõigetes 1–3 sätestatud seoste reale on nii, et kui kostja asukoht on liikmesriigi territooriumil, tuleb tema vastu hagi esitada selle liikmesriigi kohtutele.

3. Rikkumise koha kui seose sui generis laad

59. Lõpuks arvan, et määruse nr 207/2009 artikli 97 lõikes 5 ette nähtud rikkumise toimepanemise koht kui seos on määruse nr 864/2007 artikli 8 lõikes 2 ja määruse nr 1215/2012 artikli 7 punktis 2 ette nähtud seostest sõltumatu.

60. Mis puudutab kohtuotsuses Nintendo⁴³ valitud määruse nr 864/2007 artikli 8 lõike 2 tõlgenduse ülekantavust, siis unustada ei tohi asjaolu, et ühelt poolt kollisiooninormid ja teiselt poolt kohtualluvuseeskirjad täidavad erinevat otstarvet.

61. Lisaks on määruse nr 864/2007 artikli 8 lõikes 2 sätestatud kollisiooninorm tõesti – nagu võib järeldada kohtuotsusest Vapenik⁴⁴ ja kui kasutada selles kohtuotsuses kasutatud sõnastust – määruse nr 207/2009 artikli 97 lõikes 5 ette nähtud kohtualluvuseeskirja täiendav. Kohtuotsusest Kainz⁴⁵ ilmneb siiski, et liidu rahvusvahelise eraõiguse aktides kasutatud mõistete kooskõlaline tõlgendamine ei või tuua kaasa seda, et nende aktide sätteid tõlgendatakse nii, et see ei ole vastavuses nende süsteemi ja eesmärkidega.⁴⁶ Nagu ilmneb minu varasematest kaalutlustest, kahjustab määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 tõlgendamine kohtuotsusest Nintendo⁴⁷ lähtudes selle sätte kasulikku mõju.

40 Vt selle kohta Nuyts, A., „Suing At the Place of Infringement: The Application of Article 5(3) of Regulation 44/2001 to IP Matter and Internet Disputes“, teoses Nuyts, A. (ed.), *International Litigation in Intellectual Property and Information Technology*, Kluwer Law International, 2008, Alphen aan den Rijn, lk 116.

41 Vt ka Rosati, E., „International jurisdiction in online EU trade mark infringement cases: where is the place of infringement located?“, *European Intellectual Property Law*, 2016, 38.(8) kd, lk 482.

42 Määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 5 kohaselt „[võib] isiku vastu, kelle alaline elukoht on liikmesriigis, [...] esitada hagi teises liikmesriigi [...] filiaali, esinduse või muu üksuse tegevusest tuleneva vaidluse puhul selle paiga kohtutesse, kus filiaal, esindus või muu üksus asub“. Selle sätte eeskujul on määruse nr 207/2009 artikli 97 lõikes 1 tõesti kasutatud seosena mõistet „ettevõtte“. 18. mai 2017. aasta kohtuotsusest Hummel Holding (C-617/15, EU:C:2017:390, punktid 26, 27 ja 40) ilmneb, et määruse nr 207/2009 selle sätte ja määruse nr 1215/2012 selle sätte vahel on olulisi erinevusi. Vt ka Fawcett, J. J., Torremans, P., *Intellectual Property and Private International Law*, Oxford University Press, Oxford, 2011, lk 417, punkt 8.43.

43 27. septembri 2017. aasta kohtuotsus (C-24/16 ja C-25/16, EU:C:2017:724).

44 5. detsembri 2013. aasta kohtuotsus (C-508/12, EU:C:2013:790).

45 16. jaanuari 2014. aasta kohtuotsus (C-45/13, EU:C:2014:7, punkt 20).

46 Selle probleemi kohta vt ka minu ettepanek kohtuasjas Pillar Securitisation (C-694/17, EU:C:2019:44, punktid 39–46).

47 27. septembri 2017. aasta kohtuotsus (C-24/16 ja C-25/16, EU:C:2017:724).

62. Need kaalutlused on õiged ka küsimuses, kas kohtuotsuses Wintersteiger⁴⁸ tehtud järeldus on osas, mis puudutab põhjuseks oleva sündmuse toimumise paiga kindlaksmääramist seoses määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 2 kohaldamisega, ülekantav määruse nr 207/2009 artikli 97 lõikele 5.

63. Lisaks ilmneb kohtupraktikast, et määruses nr 207/2009 sätestatud kohtualluvuseeskirjadega soovis liidu seadusandja teha erandi määruses nr 1215/2012 sätestatud kohtualluvuseeskirjadest⁴⁹, eelkõige seepärast, et nendes määrustes sätestatud kohtualluvuseeskirjadega taotletakse eesmärgi, mis ei ole täpselt samad⁵⁰.

64. Lõpuks võib järeldada kohtuotsusest Leno Merken⁵¹, et kui ELi kaubamärkide suhtes kohaldada analoogia alusel riigisiseseid kaubamärke käsitlevat kohtupraktikat, tuleb võtta arvesse erinevusi neid kaht liiki kaubamärke käsitlevate õigusnormide sõnastuses.

65. Selles küsimuses märgin, et määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 ja selle eelkäija, st määruse nr 40/94 artikli 93 lõike 5 sõnastamisel ei kasutanud liidu seadusandja mõistet „põhjuseks oleva sündmuse koht“, millel on alates kohtuotsusest Bier⁵² tähendus, mis on Euroopa rahvusvahelises õiguses kindlalt välja kujunenud. Seepärast ei saa määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 tõlgendamisel piirduda seisukohaga, et selle sätte järgi allub asi kohtutele, kes on määruse nr 1215/2012 artikli 7 punkti 2 alusel ja põhjuseks oleva sündmuse toimumise koha põhjal pädevad.

4. Vahejärelused

66. Oma analüüsi selle osa kokkuvõtteks olen ELi kaubamärkide kohtute pädevuse ulatust käsitlevate kaalutluste põhjal arvamisel, et kõrvale tuleb heita määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 tõlgendus, mille kohaselt on teo puhul, milleks on kostjapoolne netikaubanduse kasutamine nii, et kui ta pakub ühes liikmesriigis asuvatele tarbijatele suunatud veebisaidil müügiks tooteid, rikkudes ELi kaubamärgi omaniku õigusi, siis on rikkumise toimumise kohaks selle sätte tähenduses eranditult koht, kus kostja käivitas protsessi, mille käigus pani ta müügipakkumise internetti talle kuuluvale saidile üles. Seda kinnitavad juhtumid, mis tulenevad sellest, et määruse nr 207/2009 artikli 97 lõikes 5 ette nähtud seos on alternatiivne ja sõltumatu.

67. Nüüd tuleb seega kindlaks teha kriteeriumid, mida võib konkreetselt vaja minna tuvastamisel, et asi allub määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 alusel liikmesriigi kohtutele.

C. Määrusest nr 207/2009 tulenev konkreetsele olukorrale kohandatud lahendus

1. Pädevate kohtute arvu suurenemise oht

68. Kas pärast määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 niisuguse tõlgenduse kõrvaleheitmist, mille kohaselt on rikkumise toimumise koht käsitletava juhtumi asjaoludel eranditult müügipakkumise internetti ülespaneku protsessi käivitamise koht, tuleb asuda seisukohale, et asjaolust, et liikmesriigi territooriumilt pääseb veebisaidile ligi, piisab selle liikmesriigi kohtute pädevuse tuvastamiseks?

48 19. aprilli 2012. aasta kohtuotsus (C-523/10, EU:C:2012:220).

49 5. juuni 2014. aasta kohtuotsus Coty Germany (C-360/12, EU:C:2014:1318, punkt 36).

50 18. mai 2017. aasta kohtuotsus Hummel Holding (C-617/15, EU:C:2017:390, punktid 27 ja 28).

51 19. detsembri 2012. aasta kohtuotsus (C-149/11, EU:C:2012:816, punkt 33).

52 30. novembri 1976. aasta kohtuotsus (21/76, EU:C:1976:166, punkt 20).

69. Kohtupraktika, mis käsitleb intellektuaal- ja tööstusomandi õiguste, sh riigisiseste kaubamärkide rikkumiste valdkonnas pädevate kohtute kindlaksmääramist, võib *a priori* kõneleda jaatava vastuse kasuks. Sellest kohtupraktikast ilmneb, et mis puudutab kohtualluvust kahju tekkimise koha põhjal, siis määruse nr 1215/2012 artikli 7 lõikes 2 ei ole nõutud, et nende rikkumistega seotud veebisait oleks „suunatud“ liikmesriigile, mille kohtu poole on pöördutud.⁵³

70. Internet on siiski oma olemuselt ülemaailmne ja kõikjal olemas.⁵⁴ Seisukoht, et juurdepääsust veebisaidile liikmesriigi territooriumilt piisab, et asi alluks selle liikmesriigi kohtutele, viiks selleni, et ELi kaubamärkide rikkumise valdkonnas pädevate kohtute arv suureneks.⁵⁵

71. Nagu märkis kohtujurist Jääskinen oma ettepanekus kohtuasjas *Coty Germany*⁵⁶, on määruse nr 207/2009 üks eesmärke võidelda *forum shopping*'u vastu – praktika, mida ELi kaubamärkide omanikud võivad kasutada, kui kohtualluvuseeskirjad seda ei takista.

72. Seda eesmärki arvestades tuleb arvesse võtta asjaolu, et mõned turul tegutsejad kasutavad *trademark bullying*'ut. See praktika seisneb kaubamärgi niisuguses kasutamises, mis ületab seda, mis tuleneb mõistliku tõlgenduse kohaselt kaubamärgiga tagatud kaitse ulatusest, et häirida või heidutada teisi ettevõtjaid. Pädevate kohtute paljusus võib niisugust praktikat hõlbustada ja selle kahjulikke tagajärgi potentsiaalsetele kostjatele raskemaks muuta. See on nii seda enam, et määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 puhul ei ole juhindutud kostja alalisest elukohast lähtuva kohtualluvuse põhimõttest (*actor sequitur forum rei*) ning kostjal on põhimõtteliselt raskem end kaitsta võõrriigi kohtutes.

73. Lõpuks tuleb märkida – nagu märgivad põhikohtuasja apellandid ja Saksamaa valitsus –, et määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 niisuguse tõlgenduse kõrvaleheitmine, mille kohaselt piisab juurdepääsust veebisaidile liikmesriigi territooriumilt, et asi alluks selle liikmesriigi kohtutele, viib olukorrani, kus hagi riigisiseste või ELi kaubamärkide rikkumise peale ei saa esitada ühetaoliselt selle liikmesriigi kohtutele, mille tarbijad sellele veebisaidile ligi pääsevad.

74. Käesoleva ettepaneku punktides 63–65 toodud kaalutlused kõnelevad siiski selle vastu, et intellektuaal- ja tööstusomandi õiguste rikkumisi käsitlev kohtupraktika on määruse nr 207/2009 artikli 97 lõikele 5 ülekantav.

75. Lisaks ei tekita juurdepääsukriteeriumi valimine määruse nr 1215/2012 raames – vastupidi selle mõjust määrusele nr 207/2009 – ohtu, et võimalike pädevate kohtute arv suureneb. Konkreetselt riigisiseste kaubamärkide rikkumiste tõttu esitatud hagide osas leidis Euroopa Kohus kohtuotsuses *Wintersteiger*⁵⁷, et määruse nr 1215/2012 eesmärgid toetavad kohtualluvuse määramist kahju tekkimise paiga järgi selle liikmesriigi kohtutele, kus asjaomane õigus on kaitstud. Võimalike kohtute arvu, kellele saab määruse nr 1215/2012 alusel hagi esitada, piirab niisiis see, et asjaomane kaubamärk on riigisisene.⁵⁸ ELi kaubamärkidele on aga tagatud ühetaoline kaitse ja need avaldavad mõju kogu liidu territooriumil.

53 Vt 3. oktoobri 2013. aasta kohtuotsus *Pinckney* (C-170/12, EU:C:2013:635, punkt 42) ja 22. jaanuari 2015. aasta kohtuotsus *Hejduk* (C-441/13, EU:C:2015:28, punkt 32). 19. aprilli 2012. aasta kohtuotsuses *Wintersteiger* (C-523/10, EU:C:2012:220) ei ole niisugust kaalutlust selgelt sõnastatud. Kohtujurist Cruz Villalón leidis oma ettepanekus kohtuasjas *Wintersteiger* (C-523/10, EU:C:2012:90, punktid 25–31), et seda, kas asi allub riigisisestele kohtutele, tuleb hinnata *vajalike vahendite kriteeriumi* põhjal. Et Euroopa Kohus ei järginud selles ettepanekus välja pakutud lahendust, järeldan, et kohtuotsuses *Wintersteiger* on lähtutud eespool viidatud kohtuotsuste loogikast. Vt ka Kohl, U., „Jurisdiction in cyberspace“, Tsagourias, N., Buchan, R. (toimetajad), *Research Handbook on International Law and Cyberspace*, Edward Elgar, Cheltenham, Northampton, 2015, lk 46.

54 Teistsugust lähenemist sellele probleemile liidu õiguse territoriaalse kohaldamisala kontekstis vt minu ettepanekust kohtuasjas *Google* (lingi mahavõtmise territoriaalne ulatus) (C-507/17, EU:C:2019:15, punktid 47–53).

55 Vt selle kohta määruse nr 1215/2012 kontekstis Moura Vincente, D., „La propriété intellectuelle en droit international privé“, *Recueil des cours de l'Académie de La Haye*, 335. kd, 2008, lk 392.

56 C-360/12, EU:C:2013:764, punkt 42.

57 19. aprilli 2012. aasta kohtuotsus (C-523/10, EU:C:2012:220, punkt 27).

58 Õigusteoorias on aga märgitud, et asjaolu, et kaubamärk on riigisisene, ei piira võimalike kohtute arvu, kellele saab taotleda esialgse õiguskaitse abinõude võtmist. Vt eelkõige van Calster, G., *European Private International Law*, Hart Publishing, Oxford, Portland, 2016, lk 153.

76. Eelnevate kaalutluste põhjal leian, et koht, kust veebisait on kättesaadav, ei kujuta endast piisavat kriteeriumi, et tuvastada, et asi allub määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 alusel selle liikmesriigi kohtutele.

77. Et kõik intellektuaal- ja tööstusomandi õiguste rikkumiste alasest kohtupraktikast, mis käsitleb liidu rahvusvahelise eraõiguse muid õiguslikke vahendeid, tulenevad tõlgendused annavad ebarahuldavad tulemused, teen seega ettepaneku arendada välja määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 tähenduses mõistetud rikkumise koha kui seose tõlgendus, mis on omane sellele määrusele.

2. Milline tõlgendamissuund valida?

78. Määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 tõlgendamisel käsitletava juhtumi asjaoludele tuleb võtta arvesse seda, et selle tõlgendamise raames saavutatud tulemus peab võimaldama tagada selle sätte kasuliku mõju, millised ka ei oleks asjaomase vaidluse asjaolud.

79. Lisaks peab määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 tõlgendus – kui seda tõlgendada koostoimes selle määruse artikli 98 lõikega 2 – selle esimese sätte ja selle määruse artikli 98 lõike 1 punkti a osalise kattumise tõttu seepärast, et need sätted puudutavad rikkumise kohta, tagama ka teiste sama määruse artiklis 97 sätestatud kohtualluvuseeskirjade kasuliku mõju.

80. Et määruse nr 207/2009 artiklile 97 jääks selle kasulik mõju ja et tagada kõikide rikkumist puudutavate vaidluste puhul mõni pädev kohus liidus, peab rikkumise koha kui seose tõlgendus tagama ELi kaubamärkide kohtute pädevuse rikkumise peale esitatavate hagidele, siis kui määrus nr 207/2009 annab selles sätestatud materiaalõigusnormidega kaubamärgi omanikule õiguse esitada vastuväiteid niisuguste tegude vastu, millega rikutakse tema ELi kaubamärgist tulenevaid õigusi.

81. Seega ei tohi rikkumiste toimumise koha põhjal kindlaks määratava ELi kaubamärkide kohtutele kuuluva üldise kohtualluvuse territoriaalne ulatus olla piiratum kui nende kaubamärkide kaitse territoriaalne ulatus ja määruse nr 207/2009 kohaldamisala.

82. Selles küsimuses märgin, et kohtuotsus L'Oréal jt⁵⁹ puudutas ELi kaubamärke käsitlevate määruste territoriaalse kohaldamisala kindlaksmääramist⁶⁰.

83. Ammutades taas inspiratsiooni sellest kohtuotsusest, olen niisiis arvamusel, et tuleb asuda seisukohale, et kui kostjale ette heidetavateks faktilisteks asjaoludeks on reklaam ja müügipakkumine veebisaidi vahendusel, on liikmesriigi ELi kaubamärkide kohtud rikkumise toimepanemise koha põhjal pädevad, tingimusel et see reklaam või müügipakkumine on suunatud selle liikmesriigi territooriumil asuvatele tarbijatele.⁶¹

84. Tuleb märkida, et määruse nr 207/2009 artikli 97 niisugune tõlgendus on kooskõlas väljakujunenud kohtupraktikaga, mille kohaselt tuleb kohtualluvus kindlaks määrata, arvestades ennustatavuse ja hea õigusemõistmise eesmärke.

59 Vt 12. juuli 2011. aasta kohtuotsus (C-324/09, EU:C:2011:474).

60 Vt kohtujurist Jääskinen ettepanek kohtuasjas L'Oréal jt (C-324/09, EU:C:2010:757, punkt 125) ning minu hiljutine ettepanek kohtuasjas Google (lingi mahavõtmise territoriaalne ulatus) (C-507/17, EU:C:2019:15, punktid 51–53). Vt ka Jääskinen, N., ja Ward, A., „The External Reach of EU Private Law in the Light of L'Oréal versus eBay and Google and Google Spain“, teoses Cremona, M., Micklitz, H. W., *Private Law in the External Relations of the EU*, Oxford University Press, Oxford, 2016, lk 128 ja 144.

61 Vt analoogia alusel 12. juuli 2011. aasta kohtuotsus L'Oréal jt (C-324/09, EU:C:2011:474, punkt 67).

85. Mis puudutab esiteks kohtualluvuse ennustatavust, siis arvesse tuleb võtta asjaolu, et hageja peab olema suuteline *a priori* kindlaks tegema kohtud, kus ta saab oma materiaalõiguslikke õigusi kaitsta. Veebilehe sisu põhjal võib kaubamärgi omanik kindlaks teha asjaomase avalikkuse, kellele see sait on suunatud. Ka potentsiaalne kostja on võimeline nägema ette, missugustele kohtutele saab tema vastu hagi esitada seepärast, et ta teostab kontrolli oma turustuse ja müügimahtude üle oma veebisaidi kaudu.

86. Mis puudutab teiseks hea õigusemõistmise eesmärki, siis intellektuaal- ja tööstusomandi õiguste rikkumisi käsitlevast kohtupraktikast tuleneb, et selle liikmesriigi kohtul, mille territooriumil on veebisait kättesaadav, on objektiivselt kõige lihtsam hinnata, kas riigisisest kaubamärki, mida selles liikmesriigis kaitstakse, tõesti rikutakse.⁶² Minu arvates käib see niisuguse kohtu kohta ka ELi kaubamärkide rikkumiste puhul.

3. Sihtrühma puudutavad kriteeriumid ja nende kohaldamine põhikohtuasja suhtes

87. Kõikidest eelnevatest kaalutlustest ilmneb, et kui kostjale ette heidetavateks faktilisteks asjaoludeks on reklaam ja müügipakkumine veebisaidi vahendusel, on kriteeriumiks, mis võimaldab tuvastada, et asi allub määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 alusel ELi kaubamärgi kohtutele, see avalikkus, kellele reklaam ja müügipakkumine suunatud on, st asjaomase liikmesriigi avalikkus.

88. Kohtualluvuse kontrollimisel määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 alusel niisugustel asjaoludel nagu põhikohtuasjas on asjaolu, et reklaam ja müügipakkumine on korraldatud nii, et on võimalik teha kindlaks ühe liikmesriigi avalikkus (või mitme liikmesriigi avalikkus tingimusel, et tegemist ei ole liidu avalikkusega üldiselt), kellele see reklaam või müügipakkumine on konkreetselt suunatud, otsustava tähtsusega selle tuvastamisel, et kohtualluvus kuulub selle liikmesriigi või nende liikmesriikide kohtutele. Lisaks peab asjaolu, et veebisait on suunatud teatava liikmesriigi tarbijatele või ettevõtjatele, ilmne kohe selle veebisaidi sisust. Küll aga võivad niisugused asjaolud, mis leidsid aset väljaspool interneti, võimaldada tuvastada, et kohtualluvus kuulub selle liikmesriigi kohtutele muudel põhjustel kui asjaolu, et veebisait on suunatud selle liikmesriigi avalikkusele. Nii võib see olla meetmetega, mis on selles liikmesriigis võetud, et seal oleks turustaja.

89. Kohtualluvuse niisugusel kontrollimisel rikkumise toimepanemise kohta arvestades on eriti olulised mitu tegurit: asjaolu, et pakkumises ja reklaamis viidatakse sõnaselgelt teatava liikmesriigi avalikkusele; asjaolu, et need on veebisaidil kättesaadavad selle liikmesriigi esimese taseme domeeniga; asjaolu, et hinnad on toodud riigi valuutas, või ka asjaolu, et niisugusel veebisaidil on kuvatud numbrid, mis sisaldavad asjaomase riigi prefiksit. See asjaolude loetelu ei ole ei ammendav ega välistav.

90. Lisaks võib kohtualluvuse kontrollimisel määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 alusel tähtsat rolli etendada ka asjaolu, et müügipakkumise juures on täpsustused geograafiliste piirkondade kohta, kuhu müüja on valmis tooted saatma, tingimusel et tegemist ei ole üldise märkega, et hõlmatud on kogu liidu territoorium. Niisugune üldine märg ei võimalda teha kindlaks üht või mitut avalikkust, kellele pakkumine on konkreetselt suunatud. Lisaks tähendaks tähtsuse omistamine niisugusele üldisele märkele seda, et hagi väidetava rikkumise toimepanija vastu võib esitada kõikide liikmesriikide kohtutele. See võib õhutada ettevõtjaid müügipiirkondi liidus piirama, et piirata ohtu, et nende peale esitataks hagi niisuguste liikmesriikide kohtutele, kus müügimaht ei ole suur, sest see tulemus oleks vastuolus siseturu eesmärkidega.

62 Vt 3. oktoobri 2013. aasta kohtuotsus Pinckney (C-170/12, EU:C:2013:635, punktid 28, 34 ja 47) ning 22. jaanuari 2015. aasta kohtuotsus Hejduk (C-441/13, EU:C:2015:28, punktid 20 ja 38).

91. Võttes aga arvesse käesoleva ettepaneku punktis 41 kirjeldatud erinevust määruses nr 207/2009 sätestatud üldiste kohtualluvuseeskirjade ja selle määruse artikli 97 lõikes 5 sätestatud kohtualluvuseeskirjade vahel, võib asjaolu, et müüja on valmis kaupu saatma kõikidesse liikmesriikidesse, võimaldada tuvastada, et asi allub määruse nr 207/2009 artikli 97 lõigete 1–4 alusel ELi kaubamärkide kohtutele. Põhjenduseks võin teise näitena viidata liidu tollimakse puudutavatele täpsustustele. Kuigi need täpsustused näitavad, et pakkumine on suunatud liidu avalikkusele, ei võimalda need siiski kindlaks teha, missugusele konkreetsele avalikkusele see pakkumine on suunatud.

92. Samal põhjusel kahtlen ka, kas asjaolu, et veebisait on koostatud liikmesriigi territooriumil laialt levinud keeles, võib iseenesest ja kõikidel juhtudel olla erilise tähtsusega. Arvesse tuleb võtta seda, et esiteks on mõni keel sageli kasutusel mitmes liikmesriigis ning teiseks on mõni Euroopas kõneldav keel laialdaselt levinud ka kolmandates riikides. Muide, veebisait võib olla suunatud teatava liikmesriigi avalikkusele isegi siis, kui selle sisu ei ole koostatud selle riigi territooriumil levinud keeles. Nii on see eelkõige veebisaidi korral, mis on suunatud selle liikmesriigi territooriumil elavate välismaalaste kogukonnale.

93. Lisaks ei tohi kohtualluvuse kontrollimist segi ajada juhtumi sisuliste küsimuste analüüsiga.⁶³ Kohtualluvuse kontrollimine määruse nr 207/2009 alusel ei peaks asendama analüüsi küsimuses, kas ELi kaubamärgist tulenevaid õigusi on tõesti rikutud, ja selle käigus ei tohi ennatlikult seisukohta võtta selle analüüsi tulemuste kohta.

94. Põhikohtuasja vastustajad väidavad selles küsimuses, et nende veebisaidil kuvatud reklaamide ja müügipakkumiste teatavate koostisosade põhjal võib järeldada, et need reklaamid või pakkumised ei olnud põhikohtuasjas käsitletaval perioodil enam aktuaalsed.

95. Selle hindamine, kas teod, mis võivad kujutada endast väidetavat ebaseaduslikku tegu, on aegunud, kuulub rikkumise sisuliste küsimuste analüüsi alla. Kui tuua teine sama liiki näide, siis asjaolu, et põhjuseks olev sündmus leidis aset ammu, võib olenevalt kohaldatavast õigusest kaasa tuua seda sündmust puudutava hagi võimaliku aegumise ning kuulub seetõttu selle hagi põhjendatuse analüüsi alla. Järelikult ei saa käesoleva ettepaneku punktis 93 toodud kaalutlusi arvestades võtta arvesse ei veebisaidil kuvatud reklaamide ja pakkumiste aegumist ega asjaolu, et põhjuseks olev sündmus leidis aset ammu, kui kontrollitakse kohtualluvust rikkumise koha põhjal määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 tähenduses.

96. Käesolevas ettepanekus eespool esitatud analüüsi tulemusena arvan, et määruse nr 207/2009 artikli 97 lõiget 5 tuleb tõlgendada nii, et kui ettevõtja, kelle asu- või tegevuskoht on liikmesriigis A, astus selle territooriumil samme, et teha reklaami ja pakkuda müügiks ELi kaubamärgiga identset tähist kandvaid tooteid veebisaidil, mis on suunatud korraga nii liikmesriigi B ettevõtjatele kui ka tarbijatele, on liikmesriigi B ELi kaubamärkide kohus pädev tegema otsust hagi kohta, mis on esitatud ELi kaubamärgist tulenevate õiguste rikkumise peale seetõttu, et sellel territooriumil reklaamitakse ja pakutakse müügiks niisuguseid tooteid, tingimusel et see reklaam ja müügipakkumine on suunatud konkreetselt ühe või mitme liikmesriigi avalikkusele.

⁶³ Vt 3. oktoobri 2013. aasta kohtuotsus Pinckney (C-170/12, EU:C:2013:635, punktid 40 ja 41). Vt selle kohta ka 19. aprilli 2012. aasta kohtuotsus Wintersteiger (C-523/10, EU:C:2012:220, punkt 26), 16. juuni 2016. aasta kohtuotsus Universal Music International Holding (C-12/15, EU:C:2016:449, punkt 44), kohtujurist Cruz Villalóni ettepanek kohtuasjas Wintersteiger (C-523/10, EU:C:2012:90, punkt 31) ning minu ettepanek kohtuasjas Universal Music International Holding (C-12/15, EU:C:2016:161, punkt 57).

97. Mis puudutab põhikohtuasja, siis peale erinevates riikides, sh Ühendkuningriigis asuvate turustajate loetelu – kusjuures need on põhikohtuasja vastustajatest sõltumatud ettevõtjad –, mille juures on ära näidatud nende posti- ja veebisaitide aadressid, ei näita miski, et põhikohtuasja vastustajate veebisait oleks konkreetselt suunatud Ühendkuningriigi avalikkusele. Muide, niisugustest märgetest turustaja kohta ei piisa minu arvates iseenesest, et tuvastada, et asi allub määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 alusel Ühendkuningriigi kohtutele. Põhikohtuasi ei puuduta rikkumist, mille on pannud toime niisugune turustaja, vaid rikkumist, mille on pannud toime põhikohtuasja vastustajad veebisaidi kaudu.

98. Selle kohta peab otsuse tegema siiski eelotsusetaotluse esitanud kohus, kontrollides, kas asi allub määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 alusel asjaomase liikmesriigi kohtutele, ning võttes seejuures arvesse kõiki käesoleva ettepaneku punktides 88–95 esitatud kriteeriume.

VI. Ettepanek

99. Eelnevate kaalutluste põhjal teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata Court of Appeali (England & Wales) (Civil Division) (apellatsioonikohus (Inglismaa ja Wales) (tsiviilosakond), Ühendkuningriik) eelotsuse küsimustele järgmiselt:

Nõukogu 26. veebruari 2009. aasta määruse nr 207/2009 Euroopa Liidu kaubamärgi kohta artikli 97 lõiget 5 tuleb tõlgendada nii, et kui ettevõtja, kelle asu- või tegevuskoht on liikmesriigis A, astus selle territooriumil samme, et teha reklaami ja pakkuda müügiks ELi kaubamärgiga identset tähist kandvaid tooteid, veebisaidil, mis on suunatud korraga nii liikmesriigi B ettevõtjatele kui ka tarbijatele, on liikmesriigi B ELi kaubamärkide kohus pädev tegema otsust hagi kohta, mis on esitatud ELi kaubamärgist tulenevate õiguste rikkumise peale seetõttu, et sellel territooriumil reklaamitakse ja pakutakse müügiks niisuguseid tooteid.

Selle kohta peab otsuse tegema eelotsusetaotluse esitanud kohus, kontrollides, kas asi allub määruse nr 207/2009 artikli 97 lõike 5 alusel asjaomase liikmesriigi kohtutele.